

Kontrollkomisjon 1 for Lovisenberg Diakonale Sykehus
Helene Braanen
Postboks 4970 Nydalen
0440 OSLO

Deres ref.:
Vår ref.: 22/49539-5
Saksbehandler: Katarina Parteka Aarsnes
Dato: 20.03.2023

Omorganisering og tvungen legeundersøkelse

Helsedirektoratet viser til din e-post av 23. desember 2022, med brev av 22. desember til oss som gjelder kravet til uavhengig legeundersøkelse, jf. psykisk helsevernloven § 3-3 nr. 2. Vi viser også til tidligere korrespondanse i saken, herunder vårt brev av 9. november 2022.

I vurderingen av om legeundersøkelsen er uavhengig, vil det avgjørende være at de to legene ikke har samme nærmeste faglige overordnede, og at de ikke konfererer sammen. Ofte vil legen som foretar den første undersøkelsen være tilknyttet kommunal helse- og omsorgstjeneste. Dette er en fremgangsmåte som sikrer kravet til uavhengighet.

I lys av ordlyden i § 3-3 nr. 2, der det står at en av legene "skal være uavhengig av den ansvarlige institusjon", har vi forståelse for at det kan være vanskelig å forklare pasienten at kravet er oppfylt når begge enheter er samlokalisert og hører inn under LDS.

Forklaringen ligger i bestemmelsens forarbeider. I Ot.prp.nr. 11 (1998-1999), de første forarbeidene til loven, fremgår det av punkt 7.4.1.3 at formålet med kravet om at undersøkende lege skulle være en annen enn den som besluttet innleggelse, var å ha en rettssikkerhetsgaranti. Da Ot.prp.nr 65 (2005-2006) ble fremlagt, var hensikten å forenkle lovens kapittel 3, ikke endre materielt innhold, se punkt 9.1.1. Vi tolker loven i tråd med den intensjon som er uttrykt i forarbeidene, nemlig at det er to uavhengige legeundersøkelser som er formålet.

Det er ikke noe i veien for at den kan foretas av lege ansatt i spesialisthelsetjenesten, se [kommentarene til § 3-1](#) i vårt rundskriv. Der organisering av psykisk helsevern innebærer ambulant virksomhet, kan en lege tilknyttet ACT-team eller lignende være undersøkende lege. Dette er også en ønsket utvikling, da legen i disse situasjonene kjenner pasienten fra tidligere, samt at pasienten slipper forsinkelsen og belastningen det kan innebære å måtte til legevakt for å bli undersøkt.

ACT-team kan være lokalisert i samme bygg som psykisk helsevern for øvrig.

Helsedirektoratet

Avdeling helserett og rettssaker
Katarina Parteka Aarsnes

Postboks 220 Skøyen, 0213 OSLO • Besøksadresse: Vitaminveien 4, Oslo • Tlf.: (+47) 47 47 20 20
Org.nr.: 983 544 622 • postmottak@helsedir.no • www.helsedirektoratet.no

Som det følger av rundskrivet, er "felles lokaler og fasiliteter, og/eller løpende fellesmøter" eksempler på tett kontakt og/eller avhengighetsforhold mellom enhetene der de to legene arbeider, noe som kan føre til at uavhengighetskravet ikke er oppfylt.

Uavhengighetskravet kan være oppfylt i tilfeller hvor enhetene har samme lokasjon, dersom de er i samme bygg, men i ulike lokaler. Det er ikke diskutert i lovforarbeidene hvor nært fysisk lokalene i disse tilfellene kan ligge hverandre, men det er etter direktoratets syn noe som bør diskuteres i fremtidig lovgiverarbeid sett i lys av ønsket utvikling med ACT-team. Vi sender derfor kopi av dette brevet til Helse- og omsorgsdepartementet.

Vennlig hilsen

Dag Erlend Reite e.f.
avdelingsdirektør

Katarina Parteka Aarsnes
rådgiver

Dokumentet er godkjent elektronisk

Kopi:
HELSE- OG OMSORGSDEPARTEMENTET